

RHAGLEN GRANTIAU CYNNAL ADDYSG A HYFFORDDIANT (GEST): 2001-02

Pwrpas:

1. Cyflwyno i'r Pwyllgor fanylion ynghylch y rhaglen Grantiau Cynnal Addysg a Hyfforddiant (GEST) arfaethedig ar gyfer 2001-02 a'r trefniadau ar gyfer delio â rheoliadau GEST.

Crynodeb/Argymhellion

2. Y rhaglen GEST yw prif raglen y Cynulliad ar gyfer gweithredu'r agenda safonau mewn ysgolion. Mae ganddi ffocws cryf hefyd ar gynhwysiant cymdeithasol.

3. Cynhwyswyd y rhaglen GEST mewn cynigion cyllideb drafft cychwynol a ystyriwyd gan y Pwyllgor yn ei gyfarfod ar 8 Tachwedd.

4. Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried y papur hwn a chrynodeb y rhaglen (Atodiad A) yn ogystal â'r Cylchlythyr GEST drafft a ddsbarthwyd ar wahân, a **nodi** :

- **taeniad bras y rhaglen ar gyfer 2001-02 ;**
- **dyraniad bras yr adnoddau rhwng y Gweithgareddau; ac**
- **y bydd angen Rheoliadau maes o law er mwyn gweithredu'r rhaglen.**

Cefndir

5. GEST yw prif raglen y Cynulliad ar gyfer gweithredu'r agenda safonau mewn ysgolion. Mae'n cynnig un mecanwaith penodol ar gyfer ariannu ystod o gynlluniau gwella ysgolion, gan gynnwys datblygiad proffesiynol athrawon a phenaethiaid, y strategaethau llythrennedd a rhifedd, cysylltiadau ysgolion gyda'r Grid Cenedlaethol ar gyfer Dysgu, cefnogaeth i ddisgyblion gydag anghenion addysgol arbennig a mesurau i ymdrin â materion yn ymwneud â phresenoldeb ac ymddygiad.

6. Dyrennir cyllid GEST i AALLau, yn bennaf, drwy ddilyn fformwla y cytunwyd arni sydd yn cynnwys amrywiadau a phwysladau ar gyfer pob Maes Gweithgarwch. Disgwylir y bydd y lefelau ariannu, yn fras, yn adlewyrchu amgylchiadau lleol. Dyrennir rhywfaint o gyllid naill ai drwy geisiadau cystadleuol (e.e. canran o gyllid ar gyfer Cymraeg) neu ar sail gydweithredol i AALLau sydd yn gweithio gyda'i gilydd ar faterion penodol, megis prosiectau peilot gyda chynllunio rhanbarthol ar gyfer anghenion addysgol arbennig. Fel arfer, telir grantiau ar gyfradd grant o 60%, gyda chyfraniad cyfatebol o 40% gan AALLau. Mae setliad referniw yr awdurdod lleol yn cynnwys swm sydd yn cyfateb i'w gyfraniad o 40%. Ceir trefniadau arbennig ar gyfer y Cynllun Grant Lleiafrif Ethnig, lle mae'r gyfradd grant yn 70%.

Cyngor

7. Ar gyfer 2001-2, ad-drefnwyd y gweithgareddau a ddaw dan raglen GEST yn sylweddol, gyda'r bwriad o gydweddu'r rhaglen yn fwy clòs â blaenoriaethau strategol y Cynulliad yn **gwellcymru.com**; darparu pecyn mwy uniongyrchol a chydlynus; ac ysgafnu'r baich gweinyddol ar AALLau. Oherwydd hynny, mae'r 19 Maes Gweithgarwch a gefnogwyd yn y flwyddyn gyfredol wedi eu tocio i 10 Maes Gweithgarwch yn 2001-2.

8. Bydd rhaglen 2001-2 yn cefnogi hyfforddi athrawon a mesurau eraill sydd â'r nod o:

- wella safonau perfformiad ar draws y cwricwlwm cenedlaethol;
- cefnogi swyddogaeth llywodraethwyr wrth gynllunio ar gyfer gwella perfformiad ysgolion;
- cefnogi dysgu'r blynyddoedd cynnar;
- codi safonau llythrennedd a rhifedd, gyda chymorth penodol i blant o gefndiroedd difreintiedig drwy'r rhaglen llythrennedd a rhifedd teulu;
- ymdrin ag amddifadedd cymdeithasol, yn benodol drwy:

leihau absenoldebau a gwaharddiadau o ysgolion;

helpu plant sydd yn derbyn gofal i gyflawni o leiaf un TGAU neu GNVQ;

cefnogi'r ddarpariaeth o wasanaethau ieuenctid integredig, wedi eu datblygu'n dda; a

chodi safonau cyrhaeddiad disgyblion o gefndir lleiafrif ethnig, yn arbennig y rhai hynny sydd â'r Saesneg yn ail iaith iddynt;

- codi safon addysg disgyblion gydag anghenion addysgol arbennig;
- ehangu'r ddarpariaeth o addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn iddo gyfateb i'r galw amdano, a chefnogi'r gwaith o ddysgu Cymraeg fel ail iaith;
- helpu i ddatblygu prospectws all-gwricwlaidd cryf;
- cynyddu mynediad i'r Rhyngrwyd mewn ysgolion; a
- datblygu system gadarn o ran sicrhau ansawdd a datblygiad proffesiynol ar gyfer athrawon a phenaethiaid.

9. Amgaeir crynodeb o'r rhaglen, gan gynnwys dyraniadau yn ôl Maes Gweithgarwch, yn **Atodiad A**.

10. Yn 1999, awgrymodd y Pwyllgor Addysg Cyn-16 y dylid diwygio fformwla dyrannu GEST er mwyn cynnwys rhyw gyfrwng i fesur amddifadedd. Mae'r fformwla ddyrannu arfaethedig ar gyfer 2001-2, erbyn hyn, yn cynnwys ffactor amddifadedd ar gyfer tri Maes Gweithgarwch. Detholwyd y rhain ar y sail mai hwy oedd yn ymwneud yn fwyaf uniongyrchol gyda mynd i'r afael ag amddifadedd cymdeithasol. Dangosir effaith y newidiadau hyn yn nhablau **Atodiad B**. Gwahoddwyd AALLau i gynnig eu sylwadau ar yr adolygiad arfaethedig i'r fformwla fel rhan o'r rownd ymgynghori GEST flynyddol.

Amserlen

11. Dosbarthwyd y Cylchlythyr drafft i AALLau ac eraill i ymgynghori yn ei gylch. Cynhelir cyfarfod gydag AALLau ac eraill i drafod y rhaglen ddrafft ar 17 Tachwedd. [Cynnig ymateb llafar yng nghyfarfod 22 Tach ?].

Rheoliadau

12. Gan fod y rhaglen yn newid o flwyddyn i flwyddyn, rhaid wrth Reoliadau i'w rhoi ar waith a chynnig gwarchodaeth statudol ar gyfer talu taliadau. Bydd Rheoliadau o'r fath hefyd yn rhoi awdurdod statudol i dalu AALLau dan y Fargen Newydd: Cyllid Cyfalaf Ychwanegol ar gyfer Rhaglen Ysgolion a'r strategaeth TGCh ar gyfer Dysgu nad ydynt yn rhan o'r brif raglen GEST. Amgaeir copi o'r rheoliadau drafft ar gyfer 2001-2 yn **Atodiad C**.

Gwaith y Pwyllgor Pwnc

13. Nodi'r rhaglen GEST arfaethedig ar gyfer 2001-2 a chynnig sylwadau.

ATODIAD A

RHAGLEN GRANTIAU CYNNAL ADDYSG A HYFFORDDIANT (GEST)

AMLINELLIAD O RAGLEN ARFAETHEDIG 2001-2

Maes Gweithgarwch

Maes Gweithgarwch 1. Codi Safonau

Maes Gweithgarwch 2. Cynllunio ar gyfer Llwyddiant

Maes Gweithgarwch 3. Dysgu'r Blynyddoedd Cynnar

Maes Gweithgarwch 4. Llythrennedd a Rhifedd

Maes Gweithgarwch 5. Mynd i'r afael ag Amddifadedd Cymdeithasol

Maes Gweithgarwch 6. Anghenion Addysgol Arbennig

Maes Gweithgarwch 7. Cymraeg

Maes Gweithgarwch 8. Prosbectws Allan o Oriau Ysgol

Maes Gweithgarwch 9. Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu

Maes Gweithgarwch 10. Datblygiad Proffesiynol

Maes Gweithgarwch 1: Codi Safonau (£8.40m)

Gwellcymru.com - "dylai bod safonau a disgwyliadau uchel ar gyfer pob plentyn yn yr ysgol. Rhaid i'r cynnydd mewn cyrhaeddiad disgyblion ragori ar yr hyn ydoedd yn ystod y 1990au... Dylai ymron i bob disgybl feddu ar TGAU neu gymwysterau galwedigaethol cyffelyb "

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn ariannu hyfforddiant mewn swydd ar gyfer athrawon a darparu deunyddiau i gefnogi cyflwyno'r cwricwlwm cenedlaethol diwygiedig yn ogystal â gwella safonau cyrhaeddiad mewn meysydd allweddol megis ieithoedd tramor modern, sgiliau allweddol, addysg bersonol a chymdeithasol (gan gynnwys materion yn ymwneud â hil), addysg gorfforol a chwaraeon ysgol. Mae hefyd yn delio â hyfforddiant a chefnogaeth arall ar gyfer cyflwyno addysg alwedigaethol, gyrfaoedd ac addysg yn ymwneud â gwaith yn ogystal ag ar gyfer gweithredu cymwysterau ôl-16 – a rheoli asesu'r waelodlin a'r cwricwlwm cenedlaethol.

Maes Gweithgarwch 2: Cynllunio ar gyfer Llwyddiant (£6.21m)

Gwellcymru.com - "dylai bod safonau a disgwyliadau uchel ar gyfer pob plentyn yn yr ysgol. Rhaid i'r cynnydd mewn cyrhaeddiad disgyblion ragori ar yr hyn ydoedd yn ystod y 1990au...

... sut allwch chi helpu: ystyriwch ddod yn llywodraethwr ysgol"

Mae'r Gweithgarwch Gwella Ysgolion estynedig hwn yn dwyn ynghyd y Gronfa Gwella Ysgolion, y Gronfa Cefnogi'r Ystafell Ddosbarth a chefnogaeth i reolwyr ysgolion, gan gynnwys hyfforddiant ar gyfer uwch staff a llywodraethwyr ysgolion. Gellir defnyddio'r cyllid ar gyfer ystod o fesurau sydd â'r nod o wella cyrhaeddiad mewn ysgolion sydd yn perfformio'n wael ac yn tan-berfformio yn ogystal â chynorthwyo i ysgafnu baich biwrocraidd athrawon. Mae hyfforddiant staff a llywodraethwyr ysgol yn canolbwyntio ar bennu a monitro targedau a pharatoi Cynlluniau Datblygu Ysgolion, gyda hyfforddiant hefyd ar gael i lywodraethwyr ysgol i'w helpu i ddatblygu sgiliau rheoli ac arwain.

Maes Gweithgarwch 3: Dysgu'r Blynyddoedd Cynnar (£1.00m)

Gwellcymru.com - "Dylai darpariaeth fod ar gael i bob plentyn cyn oedran ysgol i hyrwyddo gofal plant a dysgu cynnar o safon."

Disgwylir i gynlluniau Datblygiad Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant AALLau sefydlu trefniadau ar gyfer darpariaeth gydlynus i blant dan bump oed yn y sectorau Gwladwriaeth, gwirfoddol a phreifat. Bwriedir i'r cyllid a ddarperir drwy'r rhaglen GEST dan y Gweithgarwch hwn ategu'r gofal plant estynedig a ddaw yn sgil Strategaeth Gofal Plant Genedlaethol Cymru, drwy wella'r mesurau sicrhau ansawdd, cyfrannu tuag at gyd-gynllunio gofal plant a dysgu cynnar a chydlynu'r ddarpariaeth, yn ogystal â darparu hyfforddiant priodol i ddatblygu sgiliau staff sydd yn gweithio gyda phlant dan bump oed.

Maes Gweithgarwch 4: Llythrennedd a Rhifedd (£5.10m)

Gwellcymru.com - "dylai bod safonau a disgwyliadau uchel ar gyfer pob plentyn yn yr ysgol. Rhaid i'r cynnydd mewn cyrhaeddiad disgyblion ragori ar yr hyn ydoedd yn ystod y 1990au... Dylai ymron i bob disgybl feddu ar TGAU neu gymwysterau galwedigaethol cyffelyb [byddwn yn] rhoi gwell dechrau i fywyd plant drwy'r rhaglenni Llythrennedd a Rhifedd Teulu"

Codi Safonau Llythrennedd a Rhifedd yw craidd y rhaglen i wella safonau addysg yng Nghymru. Bwriedir i'r cyllid a ddarperir drwy'r Maes Gweithgarwch hwn yn y rhaglen GEST gefnogi strategaethau llythrennedd a rhifedd cymeradwy yr AALLau; cefnogi'r rhaglen Llythrennedd a Rhifedd Teulu sydd yn cael ei chyflwyno mewn partneriaeth â'r Asiantaeth Sgiliau Sylfaenol; darparu cyllid ar gyfer ysgolion haf mewn llythrennedd a rhifedd; a (drwy drefniadau corlannu adnoddau) helpu awdurdodau llyfrgell lleol i ddatblygu gwasanaethau a phrosiectau sydd yn cefnogi strategaethau llythrennedd AALLau.

Maes Gweithgarwch 5: Mynd i'r afael ag Amddifadedd Cymdeithasol (£9.86m)

Gwellcymru.com - "Dylai presenoldeb fod dros 95% Dylai gwasanaethau ardderchog fod ar gael ar gyfer plant a phobl ifanc ... sydd mewn perygl o gael eu dieithrio'n gymdeithasol. Ar gyfartaledd, dylai plant sydd yn derbyn gofal gyflawni o leiaf 5 TGAU. Bydd gan awdurdodau lleol a'r sector gwirfoddol wasanaethau ieuencid integredig a fydd wedi eu datblygu'n dda "

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn cyfuno'r elfennau hynny o'r rhaglen GEST sydd yn canolbwyntio fwyaf ar ymdrin ag anghenion y rhaglen amddifadedd cymdeithasol. Mae'n cefnogi ystod o fesurau sydd â'r nod o annog pobl ifanc sydd wedi eu dadurthio i barhau mewn addysg, neu ddychwelyd i addysg (law yn llaw â'r cynllun Mynediad Ieuencid); gwella presenoldeb pobl ifanc mewn ysgolion drwy weithgarwch cymunedol yn ogystal â gweithgarwch yn yr ysgol; gwella cyrhaeddiad addysgol disgyblion o gefndir lleiafrif ethnig a phlant sydd yn derbyn gofal; a gwneud athrawon yn fwy ymwybodol o faterion yn ymwneud ag amddiffyn plant, a'u gwneud yn fwy cymwys yn y maes.

Maes Gweithgarwch 6: Anghenion Addysg Arbennig (£3.65m)

Gwellcymru.com - "Dylai gwasanaethau ardderchog fod ar gael ar gyfer disgyblion ag anghenion addysgol arbennig "

Nod Gweithgarwch 6 yw datblygu arbenigedd a darpariaeth staff ar gyfer disgyblion ag anghenion addysgol arbennig yn unol â'r adolygiad arfaethedig i God Ymarfer AAA a "Llunio Dyfodol Addysg Arbennig – Rhaglen weithredu ar gyfer Cymru". Darperir cyllid i gefnogi hyfforddiant i athrawon a chynorthwyr cefnogi dysgu sydd yn gweithio gyda disgyblion ag anghenion arbennig ac i arbenigwyr AAA Cymraeg eu hiaith. Gall AALLau hefyd ddefnyddio eu dyraniadau i gefnogi datblygu polisïau AAA yn effeithiol; datblygu cefnogaeth annibynnol i rieni a gwasanaethau cymodi lleol; ac i gynorthwyo'r gwaith o brynu, cynhyrchu a dosbarthu deunydd asesu a dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Hefyd, y flwyddyn 2001-2 fydd y drydedd a'r olaf o ran rhyddhau cyllid drwy GEST i gefnogi prosiectau yng ngogledd a de ddwyrain Cymru sydd yn treialu trefniadau cynlluniau

rhanbarthol aml-asiantaethol.

Maes Gweithgarwch 7: Cymraeg (£4.20m)

Gwellcymru.com - "dylai bod safonau a disgwyliadau uchel ar gyfer pob plentyn yn yr ysgol. Rhaid i'r cynnydd mewn cyrhaeddiad disgyblion ragori ar yr hyn ydoedd yn ystod y 1990au... bydd y ddarpariaeth addysg drwy gyfrwng y Gymraeg yn cyfatebu'r galw amdano".

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn cefnogi hyfforddiant a mesurau eraill sydd â'r nod o gefnogi athrawon sydd yn dymuno trosglwyddo i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn ogystal â chynorthwyo gyda gweithredu a datblygu Cymraeg fel Iaith Gyntaf ac Ail iaith o fewn y Cwricwlwm Cenedlaethol. Canolbwyntir adnoddau, yn benodol, ar sicrhau parhad cynnydd drwy gyfnodau allweddol 2 a 3 a chefnogi gweithredu gofyniad statudol Cymraeg ar gyfnod allweddol 4 yn effeithiol. Mae cefnogaeth hefyd ar gael ar gyfer cynhyrchu deunyddiau dysgu ac addysgu i'w defnyddio mewn ysgolion; cefnogi gweithgareddau hyfforddi rhwng gwahanol awdurdodau; ac ar gyfer hyfforddi cydlynwyr pwnc (gan gynnwys y rhai hynny sydd yn gweithredu mewn mwy nag un ysgol).

Maes Gweithgarwch 8: Prosbectws Allan o Oriau Ysgol (£3.70m)

Gwellcymru.com - "dylai bod prosbectws all-gwricwlaidd cadarn ar gyfer pob plentyn, a hwnnw'n cynnwys gweithgarwch diwylliannol, gwirfoddol ac arloesol "

Bydd y Gweithgarwch hwn yn ategu'r ddarpariaeth a noddir gan y loteri ar gyfer gweithgareddau y tu allan i oriau ysgol, drwy hyfforddi athrawon a chydlynwyr dysgu y tu allan i oriau ysgol i wella ansawdd eu gwaith ac annog datblygiad gweithgareddau dysgu y tu allan i oriau ysgol. Mae hefyd yn drydedd haen i'r cyllid tair-blynedd ar gyfer y Gronfa Datblygu Cerddoriaeth a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn 1999. Nod y Gronfa Datblygu Cerddoriaeth yw gwella'r cyfleoedd sydd ar gael i bobl ifanc ymuno â gweithgareddau cerddorol. Delir y cyllid yn ganolog gan AALLau, a gellir ei ddefnyddio i gefnogi gwersi cerddorol, cerddorfeydd ieuentid, corau a bandiau yn ogystal ag ar gyfer darparu offerynnau cerddorol.

Maes Gweithgarwch 9: Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (£5.40m)

Gwellcymru.com - "rhaid i fynediad fforddiadwy i'r Rhyngwrld i bawb, gyda chysylltiadau ag adnoddau ein hamgueddfeydd a'n llyfrgelloedd, fod wedi bod yn nodwedd ganolog o fywyd ysgol ers sawl blwyddyn. Rhaid i bob disgybl sy'n gadael ysgol fod yn ddefnyddiwr hyderus o'r dechnoleg gwybodaeth a chyfathrebu newydd"

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn dwyn ynghyd dair prif gainc TGCh a oedd gynt wedi eu lleoli mewn gwahanol rannau o'r rhaglen. Bydd yn parhau i gyllido darparu mewnwydi AALLau a chyfleusterau TGCh mewn ysgolion i gefnogi eu cynlluniau datblygu TGCh. Bydd yn galluogi awdurdodau addysg lleol i ddarparu sgiliau TGCh sylfaenol a hyfforddiant TGCh arall i athrawon a staff eraill yr ysgol – dylai hyn ategu ond nid dyblygu'r hyfforddiant ar ddefnyddio TGCh yn yr ystafell ddosbarth a noddir gan y loteri ac a drefnir gan y Gronfa Cyfleoedd Newydd. Bydd hefyd yn rhoi cefnogaeth i gyd-brosiectau gan awdurdodau lleol sydd â'r nod o glustnodi a dosbarthu enghreifftiau o ymarfer gorau mewn perthynas â defnyddio TGCh mewn ysgolion; ac ar gyfer datblygu adnoddau dysgu ac addysgu ar-lein. Mae £3m (crynswth) ar gyfer y Maes Gweithgarwch hwn wedi ei frigdorri o raglen Y Fargen Newydd, gyda GEST yn talu'r gweddill.

Maes Gweithgarwch 10: Datblygiad Proffesiynol (£7.50m)

Gwellcymru.com - "Dylai Cymru gael ei chydabod yn lle eithriadol i ddysgu, yn ogystal ag i dderbyn addysg. Rhaid i systemau sicrhau ansawdd a datblygiad proffesiynol cadarn fod wedi arwain at safonau uwch yn yr ystafelloedd dosbarth ... na gweddill y DU".

Mae datblygiad proffesiynol a hyfforddiant athrawon ysgol, penaethiaid a llywodraethwyr wedi eu dwyn ynghyd dan yr un Maes Gweithgarwch hwn, gan ganolbwyntio fwyfwy ar raglenni hyfforddiant achrededig a gweithredu'r trefniadau newydd ar gyfer rheoli perfformiad ysgolion. Bydd y Maes Gweithgarwch hwn yn rhyddhau adnoddau i AALIau i gefnogi Rhaglen Genedlaethol i Ddatblygu Penaethiaid a fydd yn ymdrin â hyfforddiant rheoli ac arwain ar gyfer darpar benaethiaid; cynefino a mentora penaethiaid sydd newydd eu penodi; a datblygiad parhaus penaethiaid sydd wedi bod yn y swydd ers tair blynedd a mwy. Bydd hefyd yn rhyddhau adnoddau ar gyfer cefnogi trefniadau cynefino ar gyfer athrawon sydd newydd gymhwyso; cynorthwyo athrawon sgiliau uwch; a chyllido hyfforddiant wedi ei deilwra'n bersonol i athrawon sydd yn dilyn y rhaglenni athrawon â gradd neu gofrestredig. Bydd hefyd yn ariannu hyfforddiant a chefnogaeth i lywodraethwyr ysgol i'w cynorthwyo i ddatblygu a gweithredu polisiau rheoli perfformiad ysgolion; adolygu perfformiad penaethiaid a'u dirprwyon; a pharatoi ar gyfer cyflwyno trefniadau gwerthuso newydd ar gyfer athrawon, a fydd yn broses statudol.

ATODIAD B

EFFAITH NEWIDIADAU I'R FFORMIWLA

Maes Gweithgaredd 2 Cynllunio ar gyfer Llwyddiant

AALI	Fformiwla Cyfredol	Fformiwla Diwygiedig
Ynys Môn	150	150
Gwynedd	304	302
Conwy	180	186
Sir Ddinbych	199	198
Sir y Fflint	292	287
Wrecsam	237	237
Powys	409	399
Ceredigion	196	192
Sir Benfro	291	288

Sir Gaerfyrddin	422	413
Abertawe	410	415
Castell-Nedd Port Talbot	282	282
Pen-y-bont ar Ogwr	268	266
Bro Morgannwg	225	223
Rhondda Cynon Taf	498	500
Merthyr Tudful	132	135
Caerffili	350	355
Blaenau Gwent	128	133
Torfaen	184	186
Sir Fynwy	170	164
Casnewydd	289	294
Caerdydd	585	595
Cymru	6201	6201

Maes Gweithgaredd 5 Mynd i'r Afael â Diffyg Mantais Cymdeithasol

AAI	Fformiwla Cyfredol	Fformiwla Diwygiedig
Ynys Môn	99	98
Gwynedd	215	207
Conwy	129	129
Sir Ddinbych	126	125
Sir y Fflint	192	189
Wrecsam	171	170
Powys	215	204
Ceredigion	133	126
Sir Benfro	167	166
Sir Gaerfyrddin	269	261
Abertawe	265	270

Castell-Nedd Port Talbot	183	183
Pen-y-bont ar Ogwr	159	160
Bro Morgannwg	134	135
Rhondda Cynon Taf	329	332
Merthyr Tudful	82	85
Caerffili	243	246
Blaenau Gwent	94	97
Torfaen	120	122
Sir Fynwy	93	90
Casnewydd	156	165
Caerdydd	349	362
Cymru*	3924	3924

* Mae'r Maes Gweithgaredd Mynd i'r Afael â Diffyg Mantais Cymdeithasol yn cynnwys Grant Cyrhaeddiad Lleiafrifoedd Ethnig. Nid yw'r cyllid hwn, fodd bynnag, wedi ei gynnwys yn y dyraniad fformiwla.

Maes Gweithgaredd 8 Prosbectws y Tu Allan i Oriau

AAI	Fformiwla Cyfredol	Fformiwla Diwygiedig
Ynys Môn	76	76
Gwynedd	154	153
Conwy	91	94
Sir Ddinbych	100	100
Sir y Fflint	147	145
Wrecsam	120	120
Powys	207	202
Ceredigion	99	97
Sir Benfro	147	146
Sir Gaerfyrddin	214	209
Abertawe	208	210

Castell-Nedd Port Talbot	143	142
Pen-y-bont ar Ogwr	137	136
Bro Morgannwg	114	113
Rhondda Cynon Taf	253	254
Merthyr Tudful	68	69
Caerffili	177	179
Blaenau Gwent	65	68
Torfaen	94	95
Sir Fynwy	86	83
Casnewydd	147	149
Caerdydd	297	302
Cymru	3144	3144

ATODIAD C

CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

OFFERYNNAU STATUDOL

2001 Rhif (Cy.)

ADDYSG, CYMRU

**Rheoliadau Addysg (Grantiau Safonau
Addysg) (Cymru) 2001**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

STATUTORY INSTRUMENTS

2001 No. (W.)

EDUCATION, WALES

**The Education (Education Standards Grants)
(Wales) Regulations 2001**

EXPLANATORY NOTE

(This note is not part of the Regulations)

Mae Adran 484 o Ddeddf Addysg 1996 yn galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud rheoliadau sydd yn darparu ar gyfer talu grantiau ynglŷn â gwariant a dynnwyd gan awdurdodau addysg lleol at ddibenion addysgol, neu mewn cysylltiad â hwy, os ymddengys i'r Cynulliad Cenedlaethol y dylid annog y fath wariant er lles addysg yng Nghymru. Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer talu'r fath grantiau. Maent yn ailddeddfu, gyda rhai newidiadau, Rheoliadau Addysg (Grantiau Safonau Addysg) (Cymru) 2000. Amlinellir darpariaethau'r Rheoliadau, a'r newidiadau i'r Rheoliadau cynt, isod.

Section 484 of the Education Act 1996 enables the National Assembly for Wales to make regulations providing for the payment of grants in respect of expenditure incurred by local education authorities for or in connection with educational purposes which it appears to the National Assembly those authorities should be encouraged to incur in the interests of education in Wales. These Regulations provide for the payment of such grants. They re-enact, with some changes, the Education (Education Standards Grants) (Wales) Regulations 2000. The provisions of the Regulations, and the changes from the earlier Regulations, are outlined below.

Mae Rheoliad 1 yn darparu ar gyfer enwi, cychwyn a chymwyso. Daw'r rheoliadau i rym ar 1 Ebrill 2001 ac maent yn gymwys i Gymru'n unig.

Regulation 1: provides for citation, commencement and application. The regulations come into force on 1st April 2001 and apply only in relation to Wales.

Mae Rheoliad 2 yn cynnwys diffiniadau.

Regulation 2: contains definitions.

Mae Rheoliad 3 yn darparu nad yw grantiau'n daladwy ond ar gyfer gwariant a dynnwyd gan awdurdodau addysg lleol at y dibenion, neu mewn cysylltiad â'r dibenion, a nodir yn yr Atodlen yn ystod blwyddyn ariannol, ac ond i'r graddau y cymeradwywyd y gwariant am y flwyddyn honno gan y Cynulliad Cenedlaethol at ddibenion y Rheoliadau.

Mae Rheoliad 4 yn darparu ar gyfer talu grantiau yngŷn â gwariant gan awdurdodau addysg lleol i dalu trydydd partion am wariant ganddynt os byddai'r gwariant hwnnw'n gymwys ar gyfer grant petai'n wariant gan yr awdurdod.

Mae Rheoliad 5 yn darparu ar gyfer cyfradd y grantiau sy'n daladwy.

Mae Rheoliadau 6 i 8 yn nodi'r amodau sy'n gymwys ar gyfer talu grantiau, gan gynnwys gofynion archwilio. Mae'r dyddiad yn rheoliad 6 (6) ar gyfer cyflwyno datganiad a thystysgrif archwilydd i'r Cynulliad Cenedlaethol wedi ei newid o 31 Gorffennaf i 30 Medi

Mae Rheoliad 9 yn nodi nifer o ofynion eraill y mae'n rhaid i awdurdodau lleol gydymffurfio â hwy os ydynt wedi derbyn grantiau.

Mae Rheoliad 10 yn caniatáu i'r Cynulliad osod gofynion ychwanegol.

Mae Rheoliad 11 yn caniatáu i'r Cynulliad fynnu i awdurdod addysg lleol ddirprwyo penderfyniadau ar wario i gyrff llywodraethu ysgolion.

Mae Rheoliad 12 yn diddymu Rheoliadau cynt yn ddarostyngedig i ddarpariaethau trosiannol.

Regulation 3: provides for grants to be payable only in respect of expenditure incurred by a local education authority for or in connection with the purposes specified in the Schedule in a financial year, and only to the extent that the expenditure is approved for that year by the National Assembly for the purposes of the Regulations.

Regulation 4: provides for payment of grants in respect of expenditure incurred by local education authorities in making payments to third parties in respect of expenditure incurred by those third parties which would be eligible for grant if it were expenditure of the authority.

Regulation 5: provides for the rate at which grants are payable.

Regulations 6 to 8: set out the conditions which apply in respect of the payment of grants, including audit requirements. The date in regulation 6(6) for submitting a statement and auditor's certificate to the National Assembly has been changed from 31 July to 30 September.

Regulation 9: sets out a number of other requirements which must be complied with by local education authorities to whom grant payments have been made.

Regulation 10: allows the Assembly to impose additional requirements.

Regulation 11: allows the Assembly to require local education authorities to delegate spending decisions to school governing bodies.

Regulation 12: revokes earlier Regulations subject to transitional provisions.

Mae'r Atodlen yn darparu ar gyfer dibenion y mae grantiau'n daladwy atynt, neu'n gysylltiedig â hwy. Mae trefn y paragraffau yn yr Atodlen wedi'i newid. Mae'r newidiadau sylweddol i'r Atodlen fel a ganlyn: mae'r ddarpariaeth a oedd yn ymwneud â gweithredu a gweinyddu cynlluniau i gyllido ysgolion a gynhelir wedi'i dileu (paragraff 1(a) yn y Rheoliadau cynt); newid i baragraff 1(h) yn ymwneud ag addysg bersonol a chymdeithasol; a pharagraff newydd 10(f) sy'n ymwneud â phlant [mewn gofal].

Schedule : provides for the purposes for or in connection with which grants may be paid. The arrangement of the paragraphs in the Schedule has been altered. The substantial changes to the Schedule are as follows: the removal of the provision relating to the implementation and administration of schemes for financing maintained schools (paragraph 1(a) in the earlier Regulations); an amendment to paragraph 1(h) relating to personal and social education; and a new paragraph 10(f) relating to looked after children.

STATUTORY INSTRUMENTS

OFFERYNNAU STATUDOL

2001 Rhif (Cy.)

ADDYSG, CYMRU

**Rheoliadau Addysg (Grantiau Safonau
Addysg) (Cymru) 2001**

Wedi'u gwneud 2001

Yn dod i rym 1 Ebrill 2001

Drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 484, 489 a 569(4) o Ddeddf Addysg 1996^(a) ac a freiniwyd bellach yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru^(b), mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol:

2001 No. (W.)

EDUCATION, WALES

**The Education (Education Standards Grants)
(Wales) Regulations 2001**

Made 2001

Coming into force 1st April 2001

In exercise of the powers conferred upon the Secretary of State by sections 484, 489 and 569 (4) of the Education Act 1996^(a) and now vested in the National Assembly for Wales^(b), the National Assembly for Wales makes the following Regulations:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.-(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Addysg (Grantiau Safonau Addysg) (Cymru) 2001 a deuant i rym ar 1 Ebrill 2001.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i awdurdodau addysg lleol yng Nghymru.

Dehongli

2.-(1) Yn y Rheoliadau hyn –

mae "aelod o'r Arolygiaeth" ("member of the Inspectorate") yn gyfystyr â "member of the Inspectorate" yn adran 46(1) o Ddeddf Arolygiadau Ysgolion 1996^(c);

mae "anghenion addysgol arbennig" ("special educational needs") yn gyfystyr â "special educational needs" yn adran 312(1) o Ddeddf 1996;

ystyr "arolygydd cofrestredig" ("registered inspector") yw person sydd wedi'i gofrestru yn arolygydd yn unol ag adran 7(1) a (2) o Ddeddf Arolygiadau Ysgolion 1996;

ystyr "athro cofrestredig neu athrawes gofrestredig" ("registered teacher") yw person y rhoddwyd awdurdodiad iddo neu iddi yn unol â Rhan III o Atodlen 2 i Reoliadau Addysg (Cymwysterau a Safonau Iechyd Athrawon) (Cymru) 1999^(ch);

ystyr "athro cymwysedig neu athrawes gymwysedig" ("qualified teacher") yw person sydd, yn rhinwedd y rheoliadau^(d) ynglŷn â chyflogi athrawon sydd mewn grym o bryd i'w gilydd o dan adran 218 o Ddeddf Diwygio Addysg 1988^(dd) â chymhwyster i gael ei chyflogi fel athro neu athrawes mewn ysgol o'r math a ddisgrifir yn is-adran (12) o'r adran honno;

Citation, commencement and application

1.-(1) These Regulations may be cited as the Education (Education Standards Grants) (Wales) Regulations 2001 and shall come into force on 1st April 2001.

(2) These Regulations apply in relation to local education authorities in Wales.

Interpretation

2.-(1) In these Regulations -

"the 1996 Act" ("Deddf 1996") means the Education Act 1996;

"the 1998 Act" ("Deddf 1998") means the School Standards and Framework Act 1998^(c);

"annual review meeting" ("cyfarfod adolygu blynyddol") means a meeting to review a statement of special educational needs such as is referred to in regulations 15(5), 16(3) and 17 (3) of the Education (Special Educational Needs) Regulations 1994^(d);

"approved expenditure" ("gwariant a gymeradwywyd") means any expenditure which is approved as provided in regulation 3;

"baseline assessment scheme" ("cynllun asesu gwaelodlin") has the meaning given to it in section 15 of the Education Act 1997^(e);

"classroom assistant" ("cynorthwydd ystafell ddosbarth") means an employee of an education authority or of the governing body of a school who is normally present in a classroom with a teacher and who assists the teacher;

"determine" ("penderfynu") means determine by notice in writing;

"education authority" ("awdurdod addysg")

ystyr "awdurdod addysg" ("education authority") yw awdurdod addysg lleol yng Nghymru;

ystyr "blwyddyn ariannol" ("financial year") yw cyfnod o ddeuddeng mis sy'n dod i ben ar 31 Mawrth;

ystyr "cyfarfod adolygu blynyddol" ("annual review meeting") yw cyfarfod i adolygu datganiad o anghenion addysgol arbennig fel y cyfeirir ato yn rheoliadau 15(5), 16(3) a 17(3) o Reoliadau Addysg (Anghenion Addysgol Arbennig) 1994^(e) ;

ystyr "cyfleusterau amser hamdden" (leisure-time facilities") yw cyfleusterau o fath y mae awdurdodau addysg dan ddyletswydd i sicrhau eu bod yn cael eu darparu o fewn i'w hardaloedd a'r ddyletswydd honno wedi'i gosod gan adrannau 2(3)(b) a 508(1) o Ddeddf 1996;

ystyr "cyfnodau allweddol 1, 2, 3 a 4" ("key stages 1, 2, 3 and 4") yw'r cyfnodau a bennir ym mharagraffau (a), (b), (c) a (d), yn y drefn honno, o adran 355(1) o Ddeddf 1996;

mae "cynllun asesu gwaelodlin" ("baseline assessment scheme") yn gyfystyr â "baseline assessment scheme" yn adran 15 o Ddeddf Addysg 1997^(f);

ystyr "cynllun datblygu ysgol" ("school development plan") yw cynllun a baratowyd gan gorff llywodraethu'r ysgol dan sylw ac sy'n nodi cyrchnodau'r ysgol a'r camau sy'n angenrheidiol dros y blynyddoedd nesaf i alluogi'r ysgol i symud tuag at gyflawni'r cyrchnodau hynny;

ystyr "cynllun strategol addysg" ("education strategic plan") yw cynllun datblygu addysg a baratowyd gan awdurdod addysg yn unol ag adran 6 o Ddeddf 1998;

ystyr "cynorthwydd anghenion arbennig" ("special needs assistant") yw person sy'n cael ei gyflogi gan awdurdod addysg neu gorff llywodraethu ysgol sydd fel arfer yn bresennol mewn ystafell ddosbarth gydag athro neu athrawes ac sy'n cynorthwyo'r athro neu'r athrawes mewn perthynas â phlant ac iddynt

means a local education authority in Wales;

"education strategic plan" ("cynllun strategol addysg") means an education development plan prepared by an education authority in accordance with section 6 of the 1998 Act;

"financial year" ("blwyddyn ariannol") means a period of twelve months ending with 31st March;

"grant" ("grant") means a grant in pursuance of these Regulations;

["key stages 1, 2, 3 and 4" ("cyfnodau allweddol 1, 2, 3, a 4") means the periods specified in paragraphs (a), (b), (c) and (d) respectively of section 355(1) of the 1996 Act;]

"leisure-time facilities" ("cyfleusterau amser hamdden") means the facilities of a kind which education authorities are under the duty imposed by sections 2(3)(b) and 508(1) of the 1996 Act to secure are provided within their areas;

[looked after children??]

"mainstream school" ("ysgol brif-ffrwd") means a maintained school other than a special school;

"maintained school" ("ysgol a gynhelir") means a school maintained by an education authority;

"member of the Inspectorate" ("aelod o'r Arolygiaeth") has the meaning given to it in section 46(1) of the School Inspections Act 1996 (f);

"mentor" ("mentor") means an experienced head teacher giving advice and assistance to support the professional development of an inexperienced head teacher;

"named person" ("person a enwyd") means a person whom the education authority are satisfied is able (having regard to any criteria set out in the Code of Practice issued under section 313 of the 1996 Act^(g)) to provide accurate information and sound advice to a parent about his or her child's special educational needs, and

anghenion addysgol arbennig;

ystyr "cynorthwydd ystafell ddosbarth" ("classroom assistant") yw person sy'n cael ei gyflogi gan awdurdod addysg neu gan gorff llywodraethu ysgol ac sydd fel arfer yn bresennol mewn ystafell ddosbarth gydag athro neu athrawes ac sy'n cynorthwyo'r athro neu athrawes;

ystyr "y Cynulliad Cenedlaethol" ("the National Assembly") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

ystyr "Deddf 1996" ("the 1996 Act") yw Deddf Addysg 1996;

ystyr "Deddf 1998" ("the 1998 Act") yw Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998^(ff) ;

mae "disgybl" ("pupil") yn gyfystyr â "pupil" yn adran 3 o Ddeddf 1996;

ystyr "grant" ("grant") yw grant yn unol â'r Rheoliadau hyn;

ystyr "y Grid Cenedlaethol ar gyfer Dysgu" ("National Grid for Learning") yw'r system o rwydweithiau cydgysylltiol a gwasanaethau addysg sy'n seiliedig ar y rhyngrwyd ac sydd wedi'i gynllunio i gefnogi addysgu, dysgu, hyfforddi a gweinyddu mewn ysgolion, y gwasanaeth addysg ehangach, a'r gymuned;

ystyr "gwariant a gymeradwywyd" ("approved expenditure") yw unrhyw wariant a gymeradwywyd yn ôl darpariaeth rheoliad 3;

ystyr "gwariant a ragnodwyd" ("prescribed expenditure") yw gwariant gan awdurdod addysg ar gyfer unrhyw bwrpas neu mewn cysylltiad ag unrhyw bwrpas a bennir yn yr Atodlen;

ystyr "gweithiwr ieuencid a chymuned neu weithwraig ieuencid a chymuned" ("youth and community worker") yw person sy'n cael ei gyflogi mewn cysylltiad â chyfleusterau amser hamdden, heblaw i wneud gwaith gweinyddol, ysgrifenyddol, clerigol neu gorfforol yn unig;

is agreeable to being named as a person from whom the parent may seek such information and advice when the education authority serves a copy of the child's statement of special educational needs on the parent pursuant to paragraph 6 of Schedule 27 to the 1996 Act;

"the National Assembly" ("y Cynulliad Cenedlaethol") means the National Assembly for Wales;

"National Grid for Learning" ("Grid Cenedlaethol ar gyfer Dysgu") means the system of inter-connecting networks and education services based on the internet which is designed to support teaching, learning, training and administration in schools, the wider education service, and the community;

"prescribed expenditure" ("gwariant a ragnodwyd") means expenditure by an education authority for or in connection with any of the purposes specified in the Schedule;

"pupil" ("disgybl") has the meaning given to it in section 3 of the 1996 Act;

"qualified teacher" ("athro cymwysedig neu athrawes gymwysedig") means a person who, by virtue of the regulations^(h) relating to the employment of teachers from time to time in force under section 218 of the Education Reform Act 1988⁽ⁱ⁾, is qualified to be employed as a teacher at a school of the kind described in subsection (12) of that section;

"registered inspector" ("arolygydd cofrestredig") means a person who is registered as an inspector in accordance with section 7(1) and (2) of the School Inspections Act 1996;

"registered teacher" ("athro cofrestredig neu athrawes gofrestrdedig") means a person to whom an authorisation has been granted in accordance with Part III of Schedule 2 to the Education (Teachers' Qualifications and Health Standards) (Wales) Regulations 1999;

"school development plan" ("cynllun datblygu

ystyr "mentor" ("mentor") yw pennaeth profiadol sy'n rhoi cyngor a chymorth i gefnogi datblygiad proffesiynol pennaeth dibrofiad;

ystyr "penderfynu" ("determine") yw penderfynu drwy hysbysiad ysgrifenedig;

ystyr "person a enwyd" ("named person") yw person y mae'r awdurdod addysg yn fodlon ei fod yn gallu (gyda golwg ar unrhyw feini prawf a nodir yn y Côd Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 313 o Ddeddf 1996⁽⁹⁾) darparu gwybodaeth gywir a chynghor doeth i riant am anghenion addysgol arbennig ei blentyn, ac sy'n cytuno i gael ei enwi'n berson y caiff y riant geisio'r wybodaeth a'r cynghor hwnnw ganddo pan fydd yr awdurdod addysg yn cyflwyno copi o ddatganiad o anghenion addysgol arbennig y plentyn i'r riant yn unol â pharagraff 6 o Atodlen 27 i Ddeddf 1996;

mae "person ifanc" ("young person") yn gyfystyr â "young person" yn adran 579(1) o Ddeddf 1996;

mae "safle ysgol" ("school site") yn gyfystyr â "school site" ym mharagraff 2(11) o Atodlen 3 i Ddeddf 1998;

ystyr "ysgol a gynhelir" ("maintained school") yw ysgol a gynhelir gan awdurdod addysg;

ystyr "ysgol brif-ffrwd" ("mainstream school") yw ysgol a gynhelir nad yw'n ysgol arbennig;

ystyr "ysgol haf ar lythrennedd" ("summer literacy school") yw cynllun sy'n diwydd yn ystod gwyliau'r haf ac sydd wedi'i anelu at godi safonau llythrennedd disgyblion sydd ar fin ymuno ag ysgol uwchradd;

ystyr "ysgol haf ar rifedd" ("summer numeracy school") yw cynllun sy'n digwydd yn ystod gwyliau'r haf ac sydd wedi'i anelu at godi safonau rhifedd disgyblion sydd ar fin ymuno ag ysgol uwchradd;

mae "ysgol arbennig" ("special school") yn gyfystyr â "special school" yn adran 337(1) o Ddeddf 1996⁽¹⁹⁾.

"ysgol") means a plan prepared by the governing body of the school in question setting out the goals of the school and the action necessary over the next few years to enable the school to move towards achieving those goals;

"school site" ("safle ysgol") has the meaning given to it in paragraph 2(11) of Schedule 3 to the 1998 Act;

"special educational needs" ("anghenion addysgol arbennig") has the meaning given to it in section 312(1) of the 1996 Act;

"special needs assistant" ("cynorthwydd anghenion arbennig") means an employee of an education authority or of the governing body of a school who is normally present in a classroom with a teacher and who assists the teacher in relation to children with special educational needs;

"special school" ("ysgol arbennig") has the meaning given to it in section 337(1) of the 1996 Act⁽ⁱ⁾ ;

"summer literacy school" ("ysgol haf ar lythrennedd") means a scheme taking place during the summer holidays which aims to raise standards of literacy in pupils who are about to join secondary school;

"summer numeracy school" ("ysgol haf ar rifedd") means a scheme taking place during the summer holidays which aims to raise standards of numeracy in pupils who are about to join secondary school;

"young person" ("person ifanc") has the meaning given to it in section 579(1) of the 1996 Act;

"youth and community worker" ("gweithiwr ieuencid a chymuned neu weithwraig ieuencid a chymuned") means a person employed in connection with leisure-time facilities, other than in a solely administrative, secretarial, clerical or manual capacity.

(2) Yn y Rheoliadau hyn mae cyfeiriad at reoliad yn gyfeiriad at reoliad a gynhwysir ynddynt, mae cyfeiriad mewn rheoliad at baragraff yn gyfeiriad at baragraff yn y rheoliad hwnnw, ac mae cyfeiriad at yr Atodlen yn gyfeiriad at yr Atodlen i'r Rheoliadau hyn.

Gwariant y mae grantiau yn daladwy ar ei gyfer

3. Ni fydd grantiau ond yn daladwy ar gyfer gwariant a ragnodwyd ac a dynnwyd neu a dynnir yn ystod blwyddyn ariannol ac ond i'r graddau y cymeradwywyd y gwariant hwnnw am y flwyddyn honno gan y Cynulliad Cenedlaethol at ddibenion y Rheoliadau hyn.

Grantiau ar gyfer taliadau i drydydd partion

4. Os –

- a. bydd awdurdod addysg yn gwario wrth wneud taliadau, boed er mwyn cynnal, cynorthwyo neu wneud rhywbeth arall, i unrhyw gorff arall neu bersonau eraill (gan gynnwys awdurdod addysg arall) sy'n gwario at ddibenion addysgol neu mewn cysylltiad â hwy, a
- b. byddai gwariant y sawl sy'n derbyn y taliadau neu unrhyw ran ohonynt yn wariant a ragnodwyd petai'n wariant yr awdurdod,

rhaid i'r taliadau hynny, i'r graddau hynny, gael eu trin yn wariant a ragnodwyd at ddibenion y Rheoliadau hyn.

(2) In these Regulations a reference to a regulation is a reference to a regulation contained herein, a reference in a regulation to a paragraph is a reference to a paragraph of that regulation, and a reference to the Schedule is a reference to the Schedule to these Regulations.

Expenditure in respect of which grants are payable

3. Grants shall be payable only in respect of prescribed expenditure incurred or to be incurred in a financial year and only to the extent to which that expenditure is approved for that year by the National Assembly for the purposes of these Regulations.

Grants in respect of payments to third parties

4. Where -

- (a) an education authority incurs expenditure in making payments, whether by way of maintenance, assistance or otherwise, to any other body or persons (including another education authority) who incur expenditure for or in connection with educational purposes, and

- (b) that expenditure of the recipient of the payments or any part thereof would be prescribed expenditure if it were expenditure of the authority,

such payments shall to that extent be treated as prescribed expenditure for the purposes of these Regulations.

Cyfradd y Grantiau

5. Rhaid talu grantiau ar gyfer gwariant a gymeradwywyd ar 1 Ebrill 2001 neu ar ôl hynny a'r rheiny o'r math y cyfeirir atynt yn y paragraffau o'r Atodlen a restrir yn y golofn ar y chwith i'r tabl isod yn ôl cyfradd ganrannol y gwariant a bennir mewn perthynas ag ef yn y golofn ar y dde i'r tabl.

TABL

Paragraff yr Atodlen Cyfradd ganrannol y grant

12 100

9(c) 100

5(c) 70

Pob paragraff arall 60

Amodau talau grantiau

6.-(1) Ni thelir grant onid yw'n ymateb i gais ysgrifenedig oddi wrth awdurdod addysg i'r Cynulliad Cenedlaethol, wedi'i ddilysu gan swyddog o'r awdurdod sy'n gyfrifol am weinyddu eu cyllid neu ei ddirprwy.

(2) Rhaid i geisiadau am dalu grant ymwneud â gwariant dros un neu ragor o'r cyfnodau a bennir ym mharagraff (3) a rhaid iddynt bennu'r gwariant a gymeradwywyd ac y gwneir cais am grant ar ei gyfer ac y tynnwyd neu yr amcangyfrifwyd y bydd yn cael ei dynnu gan yr awdurdod addysg yn ystod pob un o'r cyfnodau hynny.

Rate of Grant

5. Grants in respect of approved expenditure incurred on or after 1st April 2001 of the kind referred to in the paragraphs of the Schedule listed in the left hand column of the table below shall be payable at the percentage rate of such expenditure specified in relation thereto in the right hand column of the table.

TABLE

Paragraph of Percentage rate of

Schedule grant

12 100

9(c) 100

5(c) 70

All other paragraphs 60

Conditions for payment of grant

6.-(1) No payment of grant shall be made except in response to an application in writing from an education authority to the National Assembly, authenticated by the officer of the authority responsible for the administration of their financial affairs or that person's deputy.

(2) Applications for the payment of grant shall relate to expenditure over one or more of the periods specified in paragraph (3) and shall specify the approved expenditure in respect of which grant is applied for which has been or which it is estimated will be incurred by the education authority during each such period.

3. Y cyfnodau y cyfeirir atynt ym mharagraff (2) yw-

- a. o 1 Ebrill hyd at 31 Gorffennaf;
- b. o 1 Awst hyd at 31 Rhagfyr;
- c. o 1 Ionawr hyd at 31 Mawrth.

(4) Os cyflwynir cais sy'n ymwneud â gwariant a gymeradwywyd ac y tynnwyd neu yr amcangyfrifwyd iddo gael ei dynnu yn ystod y cyfnod sy'n ymestyn o 1 Ionawr hyd at 31 Mawrth mewn unrhyw flwyddyn o dan baragraff (1), ceir gwneud yn ddi-oed unrhyw daliad y bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn penderfynu arno nad yw'n fwy na thri chwarter o'r grant y gwnaed cais amdano mewn perthynas â'r gwariant hwnnw, ac eithrio pan fydd yn penderfynu fel arall, ond ni thelir grant pellach ar gyfer y gwariant hwnnw hyd nes cyflwyno datganiad yn unol â pharagraff (5) (a).

5. Rhaid i bob awdurdod addysg a dderbyniodd grant neu sy'n ceisio cael taliad grant ar gyfer gwariant a dynnwyd yn ystod unrhyw flwyddyn ariannol, cyn 30 Medi yn ystod y flwyddyn ariannol ddilynol neu cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl y dyddiad hwnnw-

- a. gyflwyno datganiad i'r Cynulliad Cenedlaethol ac mae'n rhaid i'r datganiad hwnnw bennu'r gwariant a gymeradwywyd ac y mae cais wedi'i wneud neu'n cael ei wneud am grant ar ei gyfer, sef gwariant a dynnwyd gan yr awdurdod addysg yn ystod y flwyddyn honno; a
- b. sicrhau cyflwyno i'r Cynulliad Cenedlaethol dystysgrif wedi'i llofnodi gan archwilydd a benodwyd gan y Comisiwn Archwilio i Awdurdodau Lleol a'r Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol yng Nghymru a Lloegr i archwilio cyfrifon yr awdurdod neu unrhyw archwilydd sydd â chymhwyster i gael ei benodi yn rhinwedd adrannau 3(5), (6) a (7) o Ddeddf y Comisiwn Archwilio 1988^(h) ac sy'n ardystio bod y manylion a roddwyd yn y datganiad a gyflwynwyd gan yr awdurdod yn unol â'r paragraff hwn, ym marn yr archwilydd, wedi'u datgan yn deg a bod y

(3) The periods referred to in paragraph (2) are -

(a) 1st April to 31st July;

(b) 1st August to 31st December;

(c) 1st January to 31st March.

(4) Where an application relating to approved expenditure which has been or which it is estimated will be incurred during the period 1st January to 31st March in any year is submitted under paragraph (1), such payment as the National Assembly may determine, but not exceeding, save where it determines otherwise, three-quarters of the grant applied for in respect of that expenditure may be made forthwith, but no further payment of grant shall be made in respect of that expenditure until a statement has been submitted in accordance with paragraph (5) (a).

(5) Each education authority which has received or seeks to receive a payment of grant in respect of expenditure incurred during any financial year shall, before 30 September in the following financial year or as soon as practicable after that date -

(a) submit to the National Assembly a statement which shall specify the approved expenditure in respect of which grant has been or is being applied for which has been incurred by the education authority during that year; and

(b) secure the submission to the National Assembly of a certificate signed by the auditor appointed by the Audit Commission for Local Authorities and the National Health Service in England and Wales to audit the accounts of the authority or

gwariant a dynnwyd wedi'i gymeradwyo at ddibenion adran 484 o Ddeddf 1996⁽ⁱ⁾.

any auditor qualified for such appointment by virtue of sections 3(5), (6) and (7) of the Audit Commission Act 1998^(k) certifying that in his or her opinion the particulars stated in the statement submitted by the authority pursuant to this paragraph are fairly stated and that the expenditure incurred was approved for the purposes of section 484 of the 1996 Act^(l).

(6) Ni thelir grant mewn perthynas â gwariant a dynnwyd gan awdurdod addysg yn ystod y cyfnod 1 Awst hyd at 31 Rhagfyr mewn unrhyw flwyddyn neu unrhyw gyfnod ar ôl hynny os talwyd grant i'r awdurdod mewn perthynas â gwariant yn ystod y flwyddyn ariannol flaenorol ond nad yw'r Cynulliad Cenedlaethol eto wedi derbyn tystysgrif yr archwilydd y cyfeirir ati ym mharagraff (5)(b) am y flwyddyn honno.

(6) No payment of grant shall be made in respect of expenditure incurred by an education authority in the period 1st August to 31st December in any year or any subsequent period if grant was paid to the authority in respect of expenditure in the previous financial year but the National Assembly has not yet received the auditor's certificate referred to in paragraph (5)(b) for that year.

(7) Rhaid i unrhyw dandalriad neu ordaliad o grant sy'n dal heb ei dalu ar ôl derbyn tystysgrif yr archwilydd y cyfeirir ati ym mharagraff (5)(b), heb ragfarnu camau i adennill unrhyw ordaliad o unrhyw daliad dilynol o grant i'r awdurdod addysg, gael ei addasu â thaliad rhwng yr awdurdod a'r Cynulliad Cenedlaethol.

(7) Any under-payment or over-payment of grant which remains outstanding following receipt of the auditor's certificate referred to in paragraph (5)(b) shall, without prejudice to the recovery of any over-payment from any subsequent payment of grant to the education authority, be adjusted by payment between the authority and the National Assembly.

7. Os bydd y Cynulliad Cenedlaethol, ar adeg cymeradwyo gwariant at ddibenion y Rheoliadau hyn, yn mynnu gwybodaeth mewn perthynas ag unrhyw ddiben a restrir yn yr Atodlen, bydd talu'r grant at y diben hwnnw yn amodol ar gynnwys yr wybodaeth honno yng nghais yr awdurdod addysg i gael taliad y grant.

7. Where at the time of approving expenditure for the purpose of these Regulations, the National Assembly requests information in respect of any purpose listed in the Schedule, payment of grant in respect of that purpose shall be conditional on that information being included in the education authority's application for payment of grant.

8.-(1) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol o bryd i'w gilydd benderfynu ar amodau pellach y bydd talu yn unol â'r Rheoliadau hyn yn ddibynnol ar eu cyflawni.

8.-(1) The National Assembly may from time to time determine further conditions on the fulfilment of which the making of any payment in pursuance of the Regulations shall be dependent.

(2) Os penderfynwyd ar amodau yn unol â'r rheoliad hwn ni cheir talu grant oni fydd yr amodau hynny wedi'u cyflawni neu wedi'u tynnu'n ôl yn unol â pharagraff (3).

(3) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol benderfynu tynnu'n ôl neu, wedi ymgynghori â'r awdurdod addysg, amrywio'r amodau y penderfynwyd arnynt yn unol â'r rheoliad hwn.

Gofynion y mae'n rhaid cydymffurfio â hwy

9. Rhaid i unrhyw awdurdod addysg y talwyd grant iddo, os bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn ei fynnu, roi iddo unrhyw wybodaeth bellach y bydd yn ei mynnu i'w alluogi i wirio bod unrhyw grant a dalwyd wedi cael ei dalu'n briodol o dan y Rheoliadau hyn.

10. Rhaid i unrhyw awdurdod addysg y talwyd grant iddo gydymffurfio ag unrhyw ofynion (gan gynnwys gofynion sy'n ymwneud ag ad-dalu'r grant neu dalu i'r Cynulliad Cenedlaethol unrhyw symiau sy'n perthyn i werth asedau a gaffaelwyd, a ddarparwyd neu a wellhawyd drwy gymorth grant neu log ar symiau sy'n ddyledus iddo) y bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn penderfynu arnynt yn yr achos dan sylw.

11.-(1) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol fynnu i unrhyw awdurdod addysg ddirprwyo penderfyniadau ynghylch gwario-

- a. grant, a
- b. symiau a ddyrennir gan yr awdurdod i gwrdd â gwariant a ragnodwyd ac a gymeradwywyd yn unol â rheoliad 3,

i gorff llywodraethu ysgol a gynhelir.

(2) Caiff y Cynulliad Cenedlaethol benderfynu tynnu'n ôl neu, ar ôl ymgynghori â'r awdurdod addysg, amrywio gofynion y penderfynir arnynt yn unol â'r rheoliad hwn.

(2) Where conditions have been determined in pursuance of this regulation no grant shall be payable unless such conditions have either been fulfilled or been withdrawn in pursuance of paragraph (3).

(3) The National Assembly may determine to withdraw or, after consulting the education authority, to vary conditions determined in pursuance of this regulation.

Requirements to be complied with

9. Any education authority to whom a payment of grant has been made shall, if so required by the National Assembly, furnish it with such further information as may be required to enable it to verify that any grant paid has been properly paid under these Regulations.

10. Any education authority to whom a payment of grant has been made shall comply with such requirements (including requirements as to the repayment of grant or the payment to the National Assembly of other sums related to the value of assets acquired, provided or improved with the aid of grant or interest on sums due to it) as may be determined by the National Assembly in the case in question.

11.-(1) The National Assembly may require any education authority to delegate decisions about the spending of-

(a) grant, and

(b) amounts allocated by the authority to meet prescribed expenditure approved in accordance with regulation 3,

to the governing body of a maintained school.

(2) The National Assembly may determine to withdraw or, after consulting the education authority, to vary requirements determined in pursuance of this regulation.

Darpariaethau diddymu ac eithriadu

12. Drwy hyn mae Rheoliadau Addysg (Grantiau Safonau Addysg) (Cymru) 2000^(j) yn cael eu diddymu, ond bydd y rheoliadau hynny'n parhau'n gymwys i daliadau grant a awdurdodwyd gan y Rheoliadau hynny mewn perthynas â gwariant a dynnwyd ar y diwrnod y daw'r Rheoliadau hyn i rym, neu cyn hynny, ac i unrhyw amod neu ofyniad a bennwyd gan y Rheoliadau sydd wedi'u diddymu, nac yn unol â hwy.

Llofnodwyd ar ran y Cynulliad Cenedlaethol o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998^(l)

2000

Y Llywydd Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Revocation and saving provisions

- 12.** The Education (Education Standards Grants) (Wales) Regulations 2000^(m) are hereby revoked, but those Regulations shall continue to apply to the payments of grant authorised by those Regulations in respect of expenditure incurred on or before the day these Regulations come into force and to any condition or requirement determined by or in accordance with the Regulations so revoked.

Signed on behalf of the National Assembly under section 66(1) of the Government of Wales Act 1998⁽ⁿ⁾

2000

Presiding Officer

National Assembly for Wales

ATODLEN Rheoliadau 2 a 3

DIBENION Y MAE GRANTIAU'N DALADWY ATYNT NEU'N GYSYLLTIEDIG Â HWY

1. Darparu –

a. cefnogaeth, hyfforddiant, llyfrau a chyfarpar i gynorthwyo ysgolion gyda gweithredu, trefnu a chyflawni'r Cwricwlwm Cenedlaethol;

(b) cefnogaeth, hyfforddiant, llyfrau a chyfarpar gyda golwg ar godi safonau cyrhaeddiad disgyblion ym mhynciau mathemateg, Cymraeg, gwyddoniaeth, Saesneg, technoleg, addysg gorfforol, hanes, daearyddiaeth, celf, cerddoriaeth, ieithoedd tramor modern ac addysg grefyddol, a lleihau unrhyw wahaniaeth yn safonau cyrhaeddiad disgyblion gwryw a benyw;

(c) cefnogaeth a hyfforddiant i weithredu'r trefniadau ar gyfer asesu disgyblion yn ysgolion mewn perthynas â thargedau cyrhaeddiad y Cwricwlwm Cenedlaethol o dan Bennod II o Ran V o Ddeddf 1996^(ll), neu mewn perthynas â chynllun asesu gwaelodlin;

(ch) hyfforddiant i athrawon ac athrawesau mewn gweinyddu profion y Cwricwlwm Cenedlaethol, gweinyddu a marcio tasgau'r Cwricwlwm Cenedlaethol ac asesu athrawon ac athrawesau mewn perthynas â chyfnodau allweddol 2 a 3 yn unol â gofynion erthyglau 4 I 9 o Orchymyn Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol) (Trefniadau Asesu ar gyfer Saesneg, Cymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth) (Cyfnod Allweddol 2) (Cymru) 1997^(m) ac erthyglau 4 i 12 o Orchymyn Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol) (Trefniadau Asesu Cyfnod Allweddol 3) (Cymru) 1997⁽ⁿ⁾;

(d) hyfforddiant i athrawon ac athrawesau mewn gweinyddu a marcio asesiadau tasgau safonol ac asesu athrawon ac athrawesau mewn perthynas â chyfnod allweddol 1 yn unol â gofynion erthyglau 4 i 9 o Orchymyn Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol)

SCHEDULE Regulations 2 and 3

PURPOSES FOR OR IN CONNECTION WITH WHICH GRANTS ARE PAYABLE

1. The provision of –

(a) support, training, books and equipment to assist schools with the implementation, organisation and delivery of the National Curriculum;

(b) support, training, books and equipment with a view to raising standards of attainment of pupils in the subjects of mathematics, Welsh, science, English, technology, physical education, history, geography, art, music, modern foreign languages and religious education and reducing any difference in such standards of attainment between male and female pupils;

(c) support and training for the implementation in schools of the arrangements for assessing pupils in relation to National Curriculum attainment targets under Chapter II of Part V of the 1996 Act^(o), or in relation to a baseline assessment scheme;

(d) training for teachers in administering National Curriculum tests, administering and marking National Curriculum tasks and carrying out teacher assessments in respect of key stages 2 and 3 in accordance with the requirements of articles 4 to 9 of the Education (National Curriculum) (Assessment Arrangements for English, Welsh, Mathematics and Science) (Key Stage 2) (Wales) Order 1997^(p) and articles 4 to 12 of the Education (National Curriculum) (Key Stage 3 Assessment Arrangements) (Wales) Order 1997^(q);

(Trefniadau Asesu ar gyfer Saesneg, Cymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth) (Cyfnod Allweddol 1) (Cymru) 1997^(o) a darparu staff ychwanegol i gynorthwyo ysgolion yn ystod y cyfnod pan fydd athrawon ac athrawesau wrthi gyda'r gweithgareddau hynny;

(dd) hyfforddiant i athrawon ac athrawesau gyrfaoedd, a hyfforddiant i athrawesau ac athrawon eraill wrth ddarparu addysg a chyfarwyddyd galwedigaethol a gyrfaoedd mewn ysgolion;

(e) cefnogaeth i weithgareddau sydd wedi eu cynllunio i ddatblygu rhaglenni effeithiol o addysg gysylltiedig â gwaith (gan gynnwys hyfforddiant a datblygu i athrawon ac athrawesau) yn unol â'r ddogfen a gyhoeddwyd gan Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru^(p) yn 1999 o dan y teitl "Fframwaith ar gyfer Addysg Gysylltiedig â Gwaith i Bobl Ifanc 14 i 19 oed yng Nghymru"^(ph);

(f) Hyfforddiant i athrawon ac athrawesau sydd â chyfrifoldeb dros ddarparu addysg [personol a chymdeithasol] [iechyd a rhyw] mewn ysgolion, yn enwedig mewn perthynas â chamddefnyddio cyffuriau;

(ff) hyfforddiant i bersonau a gyflogir mewn ysgolion ac sydd wedi'i anelu at eu cymhwyso (neu eu cymhwyso'n well) at arwain, neu gynorthwyo i arwain, gwasanaethau crefyddol yn yr ysgolion hynny yn unol ag adran 70 o Ddeddf 1998;

(e) training for teachers in administering and marking standard task assessments and carrying out teacher assessments in respect of key stage 1 in accordance with the requirements of articles 4 to 9 of the Education (National Curriculum) (Assessment Arrangements for English, Welsh, Mathematics and Science) (Key Stage 1) (Wales) Order 1997^(r) and the provision of additional staff to assist schools for the period during which teachers are engaged in those activities;

(f) training for careers teachers, and training for other teachers in the provision of vocational and careers education and guidance in schools.

(g) support for activities designed to develop effective programmes of work related education (including training and development for teachers) in accordance with the programme set out in the document published by the Qualifications, Curriculum and Assessment Authority for Wales^(s) in 1999 entitled " A Framework for Work Related Education for 14 to 19 Year Olds in Wales"^(t);

(h) training for teachers with responsibility for providing [personal and social] [health and sex] education in schools, particularly related to the misuse of drugs;

[new provision re PSE]

(i) training for persons employed at schools which is aimed at equipping (or better equipping) them to conduct, or to assist in conducting, acts of religious worship at such schools in accordance with section 70 of the 1998 Act;

(g) cefnogaeth, hyfforddiant, llyfrau a chyfarpar gyda golwg ar godi safonau cyrhaeddiad disgyblion yn Arholiadau Safon Uwch a Safon Uwch Atodol y Dystysgrif Gyffredinol Addysg, yn enwedig mewn pynciau gwyddonol a thechnolegol, a lleihau unrhyw wahaniaeth yn y safonau cyrhaeddiad hynny rhwng disgyblion benyw a gwryw; a

(ng) cefnogaeth i ysgolion sy'n cynnig cyrsiau galwedigaethol sy'n arwain at Gymwysterau Galwedigaethol Cenedlaethol Cyffredinol, neu sy'n ymbaratoi at gyflwyno cyrsiau o'r fath, gan gynnwys darparu hyfforddiant, llyfrau a chyfarpar.

2. (a) Cefnogaeth i fesurau i wella'r safonau y mae disgyblion yn eu cyrraedd mewn ysgolion sy'n achosi pryder ac mewn ysgolion eraill, gan gynnwys cefnogaeth i fesurau yng nghynllun strategol awdurdod addysg ac i fesurau mewn cynllun datblygu ysgol.

(b) Cefnogaeth i athrawon ac athrawesau mewn ysgolion uwchradd wrth sefydlu system effeithiol i adolygu a chofnodi cyrhaeddiadau disgyblion.

(c) Hyfforddiant i lywodraethwyr ysgol a phersonau a gyflogir mewn ysgolion yn y medrau y mae'n rhaid iddynt wrthynt i'w galluogi i osod targedau, gwella cynlluniau datblygu ysgol a gosod amcanion ar gyfer gwelliant ym mherfformiad ysgol ym mhob pwnc cwricwlwm, ac i ymdrin ag unrhyw wendidau a nodwyd mewn adroddiad o archwiliad a wnaed gan aelod o'r Arolygiaeth neu arolygydd cofrestredig.

(ch) Cefnogaeth a hyfforddiant i lywodraethwyr ysgol mewn medrau rheoli ac arwain.

(d) Hyfforddiant personau a gyflogir yn gynorthwyyr ystafell ddosbarth.

(dd) Mesurau i ddarparu cymorth yn yr ystafell ddosbarth a chefnogaeth i athrawon ac athrawesau cymwysedig mewn ysgolion a gynhelir, gan gynnwys cyflogi cynorthwyyr ystafell ddosbarth.

(j) support, training, books and equipment with a view to raising standards of attainment of pupils in General Certificate of Education Advanced Level and Advanced Subsidiary Examinations, particularly in science and technology subjects, and reducing any difference in such standards of attainment between male and female pupils; and

(k) support for schools which offer vocational courses leading to General National Vocational Qualifications, or which are preparing for the introduction of such courses, including the provision of training, books and equipment.

2. (a) Support for measures to improve the standards attained by pupils in schools which are causing concern and in other schools, including support for measures in an education authority's education strategic plan and for measures in a school development plan.

(b) Support for teachers at secondary schools in establishing an effective system for reviewing and recording pupils' achievements.

(c) Training for school governors and persons employed in schools in the skills required to enable them to set targets, improve school development plans and to set objectives for enhanced school performance in all the subjects of the curriculum, and to address any weaknesses identified in a report of an inspection carried out by a member of the Inspectorate or a registered inspector.

(d) Support and training for school governors in management and leadership skills.

(e) Training of persons employed as classroom assistants.

(f) Measures to provide classroom assistance and support for qualified teachers in maintained schools, including the employment of classroom assistants.

3. Gwella cynllunio a chyd-drefnu'r ddarpariaeth addysgol ar gyfer plant o dan bum mlwydd oed, a datblygu staff sy'n darparu addysg ar gyfer y fath blant.

4.(a) Cefnogaeth i gynlluniau i wella addysgu llythrennedd a rhifedd mewn ysgolion cynradd gyda golwg ar wella safonau llythrennedd a rhifedd disgyblion yn yr ysgolion hynny.

(b) Projectau i wella lefelau llythrennedd teuluoedd drwy annog rhieni i gynorthwyo eu plant i ddysgu ddarllen ac ysgrifennu.

(c) Cefnogaeth i sefydlu a rhedeg ysgolion haf ar llythrennedd ac ysgolion haf ar rifedd.

(ch) Cefnogaeth i awdurdodau addysg i ddatblygu a gweithredu strategaethau i wella safonau llythrennedd yn y Gymraeg a'r Saesneg a safonau rhifedd.

5. (a) Hyfforddiant i bersonau a gyflogir yn weithwyr ieuencid a chymuned a gweithwagedd ieuencid a chymuned.

(b) Projectau i feithrin ailintegreiddio neu symud personau ifanc ymlaen i ddulliau o addysg neu hyfforddiant sy'n addas i'w hanghenion, i'w galluoedd a'u doniau.

(c) Mesurau i ddarparu cyfartaledd cyfle addysgol i bob grŵp ethnig lleiafrifol, gan gynnwys yn benodol fesurau i gynorthwyo disgyblion y mae Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt a mesurau i wella safonau cyrhaeddiad.

(ch) Camau i wella cyfraddau presenoldeb mewn ysgolion, a lleihau nifer y plant sy'n cael eu gwahardd ohonynt, ac i wella'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion y mae eu hymddygiad yn creu anawsterau i'r ysgolion hynny.

(d) Hyfforddiant i athrawon ac athrawesau sydd â chyfrifoldeb dros amddiffyn plant mewn ysgolion.

3. The improvement of the planning and co-ordination of educational provision for children aged under five, and the development of staff providing education for such children.

4.(a) Support for schemes to improve the teaching of literacy and numeracy in primary schools with a view to improving pupils' standards of literacy and numeracy in such schools.

(b) Projects to improve levels of literacy of families by encouraging parents to assist their children with learning to read and write.

(c) Support for the setting up and running of summer literacy schools and of summer numeracy.

(d) Support for education authorities to develop and implement strategies to improve standards of literacy in Welsh and English and standards of numeracy schools.

5. (a) The training of persons employed as youth and community workers.

(b) Projects to foster the reintegration or progression of young persons into forms of education or training suitable to their needs, abilities and aptitudes.

(c) Measures to provide equality of educational opportunity for all minority ethnic groups, including in particular measures to assist pupils for whom English is an additional language and measures to improve standards of achievement.

(d) Action to improve rates of attendance in, and reduce the numbers of children excluded from, schools and to improve provision for pupils whose behaviour poses difficulties for such schools. ; and

(e) Training for teachers with responsibility for child protection in schools.

(dd)[camau i wella addysgiadol plentyn sydd yn cael ei ofalu amdano gan awdurdod leol o fewn ystyr Deddf Plant 1989^(rh)?]

6.(a) Hyfforddiant i benaethiaid, athrawon ac athrawesau a chynorthwyr anghenion arbennig mewn ysgolion a gynhelir neu ysgolion arbennig nad ydynt yn ysgolion a gynhelir ac i'r aelodau hynny o staff yr ysgolion hynny neu yng ngwasanaethau cynnal awdurdod addysg ac iddynt gyfrifoldeb am blant ag anghenion addysgol arbennig.

(b) Annog partneriaethau rhwng rhieni, awdurdodau addysg, ysgolion a chyrrff gwirfoddol er mwyn sicrhau addysg well i blant ag anghenion addysgol arbennig, drwy ddefnyddio deunyddiau, technoleg gwybodaeth ac amser ychwanegol y staff i gryfhau mewnbwn yr awdurdod addysg i'r cyfarfodydd adolygu blynyddol.

(c) Mesurau i annog plant ag anghenion addysgol arbennig i fynychu ysgolion prif-ffrwd.

(ch) Cefnogaeth i ddatblygu cysylltiadau rhwng ysgolion arbennig ac ysgolion prif-ffrwd.

(d) Cefnogaeth i blant ag anawsterau emosiynol ac ymddygiadol neu sydd mewn perygl o ddatblygu anawsterau emosiynol ac ymddygiadol.

(dd) Cefnogaeth a hyfforddiant i lywodraethwyr ysgolion a gynhelir ac i'r rheiny sy'n cael eu cyflogi yn yr ysgolion hynny fel athrawon ac athrawesau ac mewn swyddi eraill, wrth ddatblygu polisiau ar gyfer disgyblion ag anghenion addysgol arbennig.

(e) Cefnogaeth i hyrwyddo cydweithio, at ddibenion addysgol, rhwng awdurdodau addysg a chyrrff eraill, gan gynnwys cefnogaeth i brojectau peilot dethol i ymchwilio i drefniadau cynllunio rhanbarthol i wella gwasanaethau i blant ag anghenion addysgol arbennig a'u datblygu.

(f) **[new provision re looked after children – action to improve the educational attainments of a child who is looked after by a local authority within the meaning of the Children Act 1989^(v) ?]**

6.(a) Training for headteachers, teachers and special needs assistants in maintained schools and in special schools which are not maintained schools and for those staff in such schools or in education authority support services with responsibility for children with special educational needs.

(b) The encouragement of partnerships between parents, education authorities, schools and voluntary bodies in order to secure a better education for children with special educational needs, through the use of materials, information technology and additional staff time to strengthen an education authority's input to annual review meetings.

(c) Measures to encourage the attendance of children with special educational needs at mainstream schools.

(d) Support for the development of links between special schools and mainstream schools.

(e) Support for children with emotional and behavioural difficulties or at risk of developing emotional and behavioural difficulties.

(f) Support and training for governors of maintained schools and for those employed in such schools as teachers and in other capacities, in developing policies for pupils with special educational needs.

(g) Support for the promotion of co-operation for educational purposes between an education authority and other bodies, including support for selected pilot projects to investigate and develop regional planning arrangements for the improvement of services for children with special educational needs.

(f) Cefnogaeth i awdurdodau addysg wrth ddarganfod personau a enwyd.

7. Hyfforddiant athrawon ac athrawesau i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg y pynciau y mae'n ofynnol eu dysgu o dan y Cwricwlwm Cenedlaethol.

8. (a) Cefnogaeth i ddarpariaeth barhaus, newydd neu gynyddol gan awdurdod addysg o wasanaeth cerddoriaeth canolog, gan gynnwys mesurau i wella ansawdd addysgu cerddoriaeth, i wella cyfartaledd mynediad at wasanaethau cerddoriaeth, i hyrwyddo datblygu corau ac ensembles offerynnol o bob math ac i hyrwyddo cydweithredu rhwng awdurdodau addysg a chyrff eraill.

(b) Cefnogaeth i sefydlu a rhedeg, y tu allan i oriau ysgol, weithgareddau dysgu ar gyfer disgyblion mewn ysgolion a gynhelir, gan gynnwys gweithgareddau ysgogiadol a chreadigol, chwaraeon a chlybiau gwaith cartref ac astudio.

9. (a) Cefnogaeth i alluogi ysgolion a gynhelir i sicrhau defnydd effeithiol o'r gwasanaethau addysgol ar rwydwaith sydd ar gael drwy'r Grid Cenedlaethol ar gyfer Dysgu.

(b) Cyfarpar technoleg gwybodaeth a chyfathrebu, rhaglenni a data, a hyfforddiant i athrawon, athrawesau ac aelodau eraill o staff a leolir yn yr ysgol ar ddefnyddio'r cyfarpar, y rhaglenni a'r data i wella addysgu a dysgu ym mhob pwnc cwricwlwm.

(c) Camau i'w gwneud yn haws i bobl gael defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu.

10. (a) Hyfforddiant a datblygiad proffesiynol penaethiaid.

(b) Hyfforddiant fel mentoriaid i benaethiaid.

(c) Datblygiad proffesiynol a hyfforddiant athrawon ac athrawesau (ac eithrio penaethiaid), gan gynnwys datblygiad proffesiynol a hyfforddiant gyda golwg ar ymgeisio am y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth.

(h) Support for education authorities in identifying named persons.

7. The training of teachers to teach, through the medium of Welsh, subjects required to be taught under the National Curriculum.

8. (a) Support for the continuing, new or increased provision by an education authority of a central music service, including measures to improve the quality of music teaching, to improve equality of access to music services, to promote the development of choirs and instrumental ensembles of all types and to promote co-operative working between education authorities and other bodies.

(b) Support for the setting up and running out of school hours learning activities for pupils in maintained schools, including motivational, creative and sporting activities and homework and study clubs.

9. (a) Support to enable maintained schools to secure effective use of the networked educational services made available through the National Grid for Learning.

(b) Information and communications technology and equipment, programmes and data, and training for teachers and other school-based staff in the use of such equipment, programmes and data to enhance teaching and learning in all curriculum subjects.

(c) Measures to promote wider access to information and communications technology.

10. (a) The training and professional development of head teachers.

(b) Training of head teachers as mentors.

(c) The professional development and training of teachers (other than head teachers), including professional development and training with a view to their taking the National Professional Qualification for Headship.

(d) Hyfforddiant a datblygiad proffesiynol ym maes medrau rheoli ac arwain athrawesau, athrawon a phobl a gyflogir mewn ysgolion yn ysgrifenyddion, ysgrifenyddesau a bwrsariaid ac mewn swyddi gweinyddol eraill.

(d) Cefnogaeth i athrawon cymwysedig sydd newydd gymhwyso.

(dd) Hyfforddiant ar roi cyngor, cymorth a chefnogaeth i bersonau sy'n ceisio mynd yn athrawon cymwysedig neu gofrestredig neu yn athrawesau cymwysedig neu gofrestredig.

(e) Hyfforddiant i bersonau y rhoddwyd trwydded neu awdurdodiad i addysgu iddynt o dan reoliadau sydd mewn grym am y tro o dan adran 218(3)^(r) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 i'w galluogi i fynd yn athrawon cymwysedig neu'n athrawesau cymwysedig.

(f) Cefnogaeth a hyfforddiant i lywodraethwyr ysgol i adolygu perfformiad athrawon (gan gynnwys penaethiaid a dirprwy penaethiaid).

11. Darparu hyfforddiant a chyngor i bersonau a gyflogir mewn ysgolion ac sy'n ymwneud â chamau y gellid eu cymryd i wella diogelwch tir ac adeiladau ysgolion a diogelwch personol disgyblion a phersonau sy'n gweithio mewn ysgolion.

12. Gwellu safleoedd ysgolion, gan gynnwys –

(a) darparu offer gwyllo a gwarchod;

(b) gwella, adnewyddu neu amnewid adeiladau, dodrefn a chyfarpar (ar wahan i gyfarpar technoleg gwybodaeth a chyfathrebu) a ddefnyddir at ddibenion addysgol;

(d) Training and professional development in management and leadership skills of teachers and those employed in schools as secretaries, bursars and in other administrative capacities.

(e) Support for qualified teachers who are newly qualified.

(f) Training to give advice, assistance and support to persons seeking to become qualified or registered teachers.

(g) The training of persons granted a licence or authorisation to teach under regulations for the time being in force under section 218(3)^(u) of the Education Reform Act 1988 to enable them to become qualified teachers.

(h) Support and training for school governors in carrying out reviews of the performance of teachers (including head teachers and deputy head teachers).

11. The provision of training and advice for persons employed at schools concerning action which could be taken to improve the security of school premises and the personal safety of pupils and persons working at schools.

12. The improvement of school sites, including –

a. the provision of security surveillance equipment;

(b) the improvement, renovation or replacement of buildings, furniture and equipment (other than information and communications technology equipment) used for educational purposes;

(c) darparu a gosod ceblau ar gyfer cyfarpar technoleg gwybodaeth a chyfathrebu, fel rhan o wella, adnewyddu neu amnewid o'r fath (ond nid darparu a gosod y cyfarpar ei hun); a

(c) the provision and installation of cabling for information and communications technology equipment as part of such improvement, renovation or replacement (but not the provision and installation of equipment itself); and

(ch) darparu a gosod cyfarpar (gan gynnwys cyfarpar technoleg gwybodaeth a chyfathrebu) i wella addysgu a dysgu cynllunio a thechnoleg yng nghyfnodau allweddol 3 a 4 ac uwchlaw hynny, yn enwedig mewn perthynas â thechnoleg rheoli ac â chynllunio a gwneuthur nwyddau drwy gymorth technoleg a chyfarpar gwybodaeth a chyfathrebu.

(d) the provision and installation of equipment (including information and communications technology equipment) to enhance the teaching and learning of design and technology at key stages 3 and 4 and above, particularly in relation to control technology and the design and manufacture of products with the aid of information and communications technology and equipment.

13. Hyfforddiant, ar gyfer athrawon ac athrawesau pynciau y mae cymorth cyntaf ac iechyd a diogelwch yn arbennig o berthnasol iddynt, ac a anelir at eu cymhwyso (neu at eu cymhwyso'n well) i roi cymorth cyntaf ac at roi gwybodaeth iddynt am faterion iechyd a diogelwch.

13. Training, for teachers of subjects for which first aid and health and safety have a particular relevance, which is aimed at equipping (or better equipping) them to administer first aid and informing them as to health and safety issues.

14. Darparu staff ychwanegol i gynorthwyo ysgolion yn ystod y cyfnodau pan fydd athrawon ac athrawesau yn mynychu cyrsiau hyfforddu.

14. The provision of additional staff to assist schools for the periods during which teachers are attending training courses.

(a) 1996 p.56; diwygiwyd adrannau 484 a 489 gan adran adran 7(10) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a pharagraffau 125 a 126 o Atodlen 30 iddi. Am ystyr "regulations" gweler adran 579(1).

(b) Gweler Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672).

(c) 1996 p.57.

(ch) O.S. 1999/2817 (Cy.18).

(d) Adeg gwenud y Rheoliadau hyn, y rheoliadau mewn grym oedd, ar gyfer Cymru, Rheoliadau Addysg (Cymwysterau a Safonau lechyd Athrawon) (Cymru) 1999 (O.S. 1999/2817 (Cy.18)), ac ar gyfer Lloegr, Rheoliadau Addysg (Cymwysterau a Safonau lechyd Athrawon) (Lloegr) 1999 (O.S. 1999/2166).

(dd) Diwygiwyd adran 218 (i'r graddau ei bod yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn) gan baragraff 49 o Atodlen 8 i Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 (p.13); gan adran 14(1) a (3) o Ddeddf Addysg 1994 a pharagraff 8(4) o Atodlen 2 iddi; gan baragraff 76 o Atodlen 37 i Ddeddf Addysg 1996; gan adran 49(1)-(4) o Ddeddf Addysg 1997; a chan baragraff 17 o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998; a chan adrannau 10, 11, ac 13 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 (p.30).

(e) O.S. 1994/1047.

(f) 1997 p.44. Diwygiwyd adran 15 gan baragraff 209 o atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

(ff) 1998 p.31.

(g) Diwygiwyd adran 313 gan baragraff 72 o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

(ng) Diwygiwyd adran 337(1) gan baragraff 80 o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1988.

(h) 1988 p.18.

(i) Diwygiwyd adran 484 gan adran 7(10) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a pharagraff 125 o Atodlen 30 iddi.

(j) O.S. 2000/834 (Cy.32).

(l) 1998 p.38.

(ll) Diwygiwyd Pennod II gan baragraffau 26-28 o Atodlen 7 i Ddeddf Addysg 1997 a chan baragraffau 87-91 o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

(m) O.S. 1997/2009 a ddiwygiwyd gan O.S. 1998/1977.

(n) O.S. 1997/2010 a ddiwygiwyd gan O.S. 1998/1976.

(o) O.S. 1997/2011.

(p) Sefydlwyd Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru gan adran 14(1) (b) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 (p.40), parhaodd mewn bodolaeth yn rhinwedd adran 360 o Ddeddf Addysg 1996 a rhoddwyd ei

enw cyfredol iddo gan adran 27(1) o Ddeddf Addysg 1997.

(ph) ISBN 1 86112 223 3

(r) Diwygiwyd adran 218(3) gan adran 14(3) o Ddeddf Addysg 1994 a chan adran 10 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998.

[(rh) 1989 p.41; diwygiwyd adran 22(1) yn rhagolygol gan adran 107 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 (p.22)].

(a) 1996 c.56; sections 484 and 489 have been amended by section 7(10) of, and paragraphs 125 and 126 of Schedule 30 to, the School Standards and Framework Act 1998. For the meaning of regulations see section 579(1).

(b) See the National Assembly for Wales (Transfer of Functions) Order 1999 (S.I. 1999/672).

(c) 1998 c.31.

(d) S.I. 1994/1047.

(e) 1997 c.44. Section 15 has been amended by paragraph 209 of Schedule 30 to the School Standards and Framework Act 1998.

(f) 1996 c.57.

(g) s313 is amended by paragraph 72 of Schedule 30 to the School Standards and Framework Act 1998.

(h) At the time of making these Regulations, the regulations currently in force, for Wales, were the Education (Teachers' Qualifications and Health Standards) (Wales) Regulations 1999 (S.I. 1999/ 2817 (W.18)), and for England, the Education (Teachers' Qualifications and Health Standards) (England) Regulations 1999 (S.I. 1999/2166).

(i) Section 218 was (so far as relevant to these Regulations) amended by paragraph 49 of Schedule 8 to the Further and Higher Education Act 1992 (c.13); by section 14(1) and (3) of and paragraph 8(4) of Schedule 2 to, the Education Act 1994; by paragraph 76 of Schedule 37 to the Education Act 1996; by section 49(1)-(4) of the Education Act 1997; and by paragraph 17 of Schedule 30 to the School Standards and Framework Act 1998; and sections 10, 11 and 13 of the Teaching and Higher Education Act 1998 (c.30).

- (j) Section 337(1) is amended by paragraph 80 of Schedule 30 to the School Standards and Framework Act 1998.
- (k) 1998 c.18.
- (l) Section 484 was amended by section 7(10) of and paragraph 125 of Schedule 30 to the School Standards and Framework Act 1998.
- (m) S.I. 2000/834 (W.32).
- (n) 1998 c.38.
- (o) Chapter II is amended by paragraphs 26-28 of Schedule 7 to the Education Act 1997 and by paragraphs 87-91 of Schedule 30 to the School Standards and Framework Act 1998.
- (p) S.I. 1997/2009, amended by S.I. 1998/1977.
- (q) S.I. 1997/2010, amended by S.I. 1998/1976.
- (r) S.I. 1997/2011.
- (s) The Qualifications, Curriculum and Assessment Authority for Wales was established by section 14(1) (b) of the Education Reform Act 1988 (c.40), continued in existence by section 360 of the Education Act 1996 and given its current name by section 27(1) of the Education Act 1997.
- (t) ISBN 1 86112 223 3.
- (u) Section 218(3) is amended by section 14(3) of the Education Act 1994 and by section 10 of the Teaching and Higher Education Act 1998.
- [(v) 1989 c.41; section 22(1) is prospectively amended by section 107 of the Local Government Act 2000 (c22).]

